

รายงานการวิจัย

ศึกษาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน
จังหวัดมหาสารคาม

The Study of Management of Prathat Subdistrict Administrative Organization,
Nadoon District, Maha Sarakham Province

รัชฎา ศาสตร์¹
รัฐบุรุษ คุ้มทรัพย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และอาชีพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2,947 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการศึกษาพบว่า

- ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ
- ประชาชนที่มีเพศอาชีพและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ, จังหวัดมหาสารคาม

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² (รองศาสตราจารย์ ดร.), อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ABSTRACT

The purposes of this study were to study and compare the management of Prathat Subdistrict Administrative Organization, Nadoon district, Maha Sarakham province classified by personal factors such as gender and occupation. The population consisted of 2,947 people lived in the area. Samples were 352 persons by Taro Yamane's method. The questionnaire with rating scale was used as a tool. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One way ANOVA), and least significant difference by Scheffe's method. The results of the study revealed that:

1. The people's opinion on the management of Prathat Subdistrict Administrative Organization, Nadoon district, Maha Sarakham province was at high level as a whole, ranked by descending; the rule of law, responsibility, participation, accountability, morality, and cost effectiveness or economy respectively.

2. The opinion of people with different gender and occupation was not different both as the overall and each aspect.

Keywords: The Management, Prathat Subdistrict Administrative Organization, Maha Sarakham Province

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองลักษณะหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจ กล่าวคือ การที่รัฐบาลส่วนกลางได้มอบอำนาจการปกครองและการบริหารในกิจการต่างๆตามที่กฎหมายกำหนด ให้กับประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยประชาชนจะเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่บริหาร และกำหนดนโยบายในท้องถิ่นของตน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระเต็มที่ในการดำเนินงาน มีงบประมาณเป็นของตนเอง มีกำลังเจ้าหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนสามารถกำหนดนโยบายและวินิจฉัยสั่งการด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามแต่ถึงแม้จะมีความเป็นอิสระดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลส่วนกลางก็ยังคงมีหน้าที่ในการกำกับ ควบคุมดูแลการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปเจตนารมณ์และประโยชน์สุขของประชาชน

คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยประธานกรรมการบริหาร 1 คน และกรรมการบริหารอีก 2 คน รวม 3 คน ซึ่งคัดเลือกจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และจากผลของพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินอย่างขนานใหญ่ อันเนื่องมาจากการกระจายอำนาจจากรัฐบาลลงสู่ประชาชนในตำบลอีกครั้งหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงครั้งหลังสุดเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ตำบลยังคงเป็นพื้นที่

ยุทธศาสตร์ทางการเมืองการปกครอง แม้ว่าระบบการเมืองการปกครองท้องถิ่นมีได้หมายถึงการมุ่งสร้างรูปแบบการปกครองตนเองและระดับตำบลเท่านั้น แต่ตำบลก็เป็นพื้นที่ระดับล่างสุดที่หลายฝ่ายต่างให้ความสำคัญโดยมีเหตุผลว่าเพื่อพัฒนาจิตสำนึกแห่งประชาธิปไตย อันจะส่งผลต่อความแข็งแกร่งของการเมืองในระดับชาติ ตลอดจนเป็นการกระจายความเจริญและการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชน

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ก็ยังคงอยู่ในกรอบแห่งหลักการทั้งสามประการข้างต้นเช่นกัน เป็นเวลาหลายทศวรรษแล้ว ที่ประเทศไทยได้ริเริ่มกิจกรรมหลาย ๆ อย่างประกอบด้วย งานพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ทั้งในระดับตำบลและระดับหมู่บ้าน จะด้วยเหตุผลเนื่องจากสภาพการเมืองบึงบงคับให้ต้องกระทำหรือไม่ก็ตาม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวล้วนอยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไป แต่อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายก็สร้างปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น พื้นที่อบต. ทับซ้อนกับพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) หรือการตั้งคำถามว่าผู้นำท้องถิ่นจะสามารถนำอบต.สู่เป้าหมายตามเจตนารมณ์ที่ทุกฝ่ายคาดหวังหรือไม่ ทั้งนี้ ผู้นำต้องยึดหลักธรรมาภิบาลสู่การบริหารจัดการองค์กรเพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้มีความเข้มแข็งต่อไป จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ จึงยังมีปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมากมายทั้งทางด้านสังคมการเมือง และเศรษฐกิจ ซึ่งได้ผลกระทบต่อ

ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการพัฒนาบริหาร สร้างความเจริญให้กับตำบล

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการศึกษา

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดขอบเขตในการศึกษา คือ ศึกษาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2,947 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 352 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ เพศและอาชีพ

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม

รวม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษารั้งนี้ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 10 มกราคม-30 มีนาคม 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 2,947 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 101) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 352.19 คน การศึกษานี้จึงเลือกกลุ่มตัวอย่าง 352 คน แล้วเลือกตัวอย่างจากแต่ละหมู่บ้าน โดยคำนวณตามสัดส่วนค่าร้อยละ และเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ, 2558)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัด

มหาสารคาม จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) สร้างแบบสอบถาม แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมาย และสมมติฐานการศึกษา

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนด อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ภาษา เนื้อหา ความครบถ้วนถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาและเพื่อให้เกิดความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน พิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้อ่านแล้วเข้าใจง่ายตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา

5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาคู

6) อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

7) นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try-Out) มาหาค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อในแต่ละด้าน โดยวิธี Item-total Correlation และทดสอบด้วยสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8) นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

9) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ขอนหนังสือจากสถาบัน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม

2) ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเอง และได้ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3) ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์การตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคุณ จังหวัดมหาสารคาม โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่า F-test (One way ANOVA) t-test แบบ Independent Samples และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความ

สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item Objective Congruence)

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สรุปผลการศึกษา

1. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคุณ จังหวัดมหาสารคาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 197 คน (ร้อยละ 55.97) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 155 คน (ร้อยละ 44.03) ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 182 คน (ร้อยละ 51.70) รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้าง หรือประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 101 คน (ร้อยละ 28.70) และรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน 69 คน (ร้อยละ 19.60)

2. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคุณ จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =4.32) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{x}$ =4.54) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{x}$ =4.35) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x}$ =4.34) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{x}$ =4.27) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{x}$ =4.26) และด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{x}$ =4.19) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เป็นดังนี้

1) ด้านหลักนิติธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.48$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ มีการออกข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบต่างๆ ให้มีความทันสมัย ($\bar{x}=4.87$) รองลงมา องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ บริหารงานโดยยึดหลักกฎหมายและกฎข้อบังคับขององค์การอย่างเคร่งครัด ($\bar{x}=4.57$) และองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับเพื่อเป็นแนวทางให้ถือปฏิบัติสืบต่อไป ($\bar{x}=4.54$)

2) ด้านหลักคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.26$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ บริหารจัดการโดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ($\bar{x}=4.55$) รองลงมา เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่ประชาชนตามหลักคุณธรรม ($\bar{x}=4.39$) และองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ มีการณรงค์ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ยึดหลักคุณธรรมอย่างเคร่งครัด ($\bar{x}=4.35$)

3) ด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.27$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ มีการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การให้มีความโปร่งใส ($\bar{x}=4.58$) รองลงมา ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ให้ความสำคัญเป็นกันเอง ($\bar{x}=4.39$) และองค์การบริหาร

ส่วนตำบลพระธาตุ จัดให้มีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ ($\bar{x}=4.20$)

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.34$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ประชาชนมีโอกาสเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญ ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ($\bar{x}=4.57$) รองลงมา องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้การบริหารจัดการ ($\bar{x}=4.51$) และองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ จัดให้มีช่องทางการประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูล ข่าวสารแก่ประชาชนอย่างหลากหลาย ($\bar{x}=4.27$)

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.35$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ จัดกิจกรรมหรือออกพบปะประชาชนในเขตพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x}=4.87$) รองลงมา องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ให้ความสำคัญเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างของประชาชนตามแนวทางประชาธิปไตย ($\bar{x}=4.54$) และองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ใส่ใจปัญหาสาธารณะของเขตพื้นที่ของตน และสามารถแก้ปัญหาได้ทุกครั้ง ($\bar{x}=4.22$)

6) ด้านหลักความคุ้มค่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ

บริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ จัดกิจกรรม หรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.38$) และองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ มีการส่งเสริมหรือสนับสนุนสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อสร้างรายได้หรือส่งเสริมการพึ่งตนเอง ($\bar{X} = 4.36$)

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคุณ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคุณ จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคุณ จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคุณ จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ

ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคุณ จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ได้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นหลักการบริหารจัดการที่ดีซึ่งทำให้เกิดประโยชน์สุขและความพึงพอใจแก่ประชาชนในท้องถิ่นโดยเฉพาะในหลักนิติธรรม ซึ่งผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมายเช่นกัน โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคลสอดคล้องกับการศึกษาของ บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี (2544) ที่ได้ศึกษาเรื่องตัวชี้วัดธรรมาภิบาล โดยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการปกครองที่ดี เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสังคมประชาธิปไตยในประเทศไทย จึงมีการเสนอแนะกล่าวถึงแนวคิดนี้อย่างกว้างขวางอีกทั้งมีความพยายามที่จะให้มีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติ มีการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และตรวจสอบการทำงานของภาครัฐและเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า ถ้าระบบบริหารราชการมีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้นอกจากจะมีส่วนทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพแล้ว ยังสร้างความเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ และสามารถนำไปสู่การลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศได้ ในประเทศไทยได้มีองค์กรของ

ทางราชการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) กระทรวงมหาดไทย และสถาบันการศึกษาได้เริ่มนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้กับการปฏิบัติงาน และผลการศึกษายังสอดคล้องกับ สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา (2546) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทศบาลตำบลบ้านฉาง ตามหลักธรรมาภิบาล เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษากระบวนการในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของเทศบาลตำบลบ้านฉาง ผลการศึกษาพบว่า การบริหารของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลตำบลบ้านฉางได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติด้านต่างๆ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนเพื่อหาจุดยืนและแนวทางร่วมกัน

อย่างไรก็ตามเกี่ยวกับประเด็นด้านนิติธรรม มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ประชาชนมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุมีการดำเนินการในเรื่องการบริหารงานโดยยึดหลักความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชน อยู่ในระดับต่ำที่สุดในด้านนี้ ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประชาชนยังขาดการรับรู้ถึงกระบวนการการบริหารอย่างมีส่วนร่วมหรือการบริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรม เพราะการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่ต้องเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้ทราบและเข้าใจในเรื่องดังกล่าว

การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ด้านหลักความ

รับผิดชอบ ผลการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ บริหารจัดการโดยยึดมั่นในความถูกต้อง ด้งาม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจวรรณ วันศิศรี (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ดมีธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความมีประสิทธิภาพด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้านนิติธรรม มีความเป็นธรรมาภิบาลในระดับสูง ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผลการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ประชาชนมีโอกาสเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การบริหารงานของ อบต. ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้การบริหารจัดการ และ จัดให้มีช่องทาง การประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูล ข่าวสารแก่ประชาชนอย่างหลากหลาย ด้านหลักความโปร่งใสผลการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ มีการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การให้มีความโปร่งใส การให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ จัดให้มีกระบวนการให้

ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ ด้านหลักคุณธรรม ผลการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ การบริหารจัดการโดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างแก่ประชาชนตามหลักคุณธรรม และองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ มีการรณรงค์ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ยึดหลักคุณธรรมอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภัตรา วิมลสมบัติ (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชโย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชโย ได้มีการบริหารงานโดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชโยสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น และได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล และด้านหลักความคุ้มค่าผลการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม มีการจัดกิจกรรมหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ มีการส่งเสริมหรือสนับสนุนสินค้าหรือผลิตภัณฑ์

ชุมชนเพื่อสร้างรายได้หรือส่งเสริมการพึ่งตนเอง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศและอาชีพต่างกัน ต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคน จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลในเรื่องเพศและอาชีพไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ด้านหลักนิติธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุควรจัดกิจกรรม รณรงค์ หรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ รับการถึงผลการดำเนินงานด้านหลักนิติธรรมให้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านหลักคุณธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุควรส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองทางด้านคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ จริ่งใจ อดทน มีระเบียบวินัยให้มากยิ่งขึ้น

3. ด้านหลักความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อประชาชนให้มากยิ่งขึ้น

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุควรจัดให้มีช่องทางในการรับความคิดเห็นจากประชาชนอย่างหลากหลาย

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุควรตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อประชาชน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

6. ด้านหลักความคุ้มค่า องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุควรประชาสัมพันธ์ หรือให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อให้มีจิตสำนึก

ถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้าน ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญ มีลี. (2544). ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.

เบญจวรรณ วันดีศรี. (2546). การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

สุภัทรา วิมลสมบัติ. (2548). ธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชโย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา. (2546). การบริหารจัดการด้านเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล :

กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา.ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ. (2558). องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อ.นาโดน จ.มหาสารคาม. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://www.phratad.go.th>.